

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

XI. De Injuriis, & damno dato.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

Qui sibi mortem inferunt, habentur similes illi qui impotentem moriuntur. h. d.
Novissime sciendum est pro his, qui quocunque prae-
 textu voluntarie ferro, vel veneno, vel suspensio, vel
 quolibet modo sibi mortem inferunt, nullam in oblatio-
 ne faciendam esse commemorationem, & Ecclesiastica
 eos debere carere sepultura, non aliter atque illos, qui
 pro suis sceleribus impotentem moriuntur.

DE INIURIIS, ET DAMNO
 DATO.
 TITVLVS XI.

Inferens injuriam & damnum, debet damnum passu satisfacere, nec illum excusari ignorantia. h. d.

Mitius a cum his agitur, qui in pugna vel rixa
 aliquem lapide, vel pugno percussierint. Si enim ille mortuus non fuerit, sed in lecto jacue-
 rit, vel operas exercere fuerit impeditus, qui percussierit,
 & opera ejus, & impensas b immodicas restituet. Et
 generaliter, si culpa e tua datum est damnum, vel inju-
 ria irrogata, vel alius irrogantibus opem tulisti, aut hac
 imperitia tua, sive negligentia evaserunt, jure te super
 his satisfacere oportebit: nec te excusabit ignorantia, si
 scire debuisti ex facto tuo injuriam verisimiliter posse
 contingere, vel jacturam.

Si tuum animal damnum dabit, potest liberari illud dedendo, nisi sit ferum animal & nocere solitum, & non fuerit adhibita debita diligentia. h. d.

Quod a si animalia tua nocuisse proponantur, ni-
 hilominus ad satisfactionem teneberis, nisi ea pro
 noxa dando damnum passis, te ipsum velis liberari: quod
 tamen ad liberationem non sufficit, si fera fuissent anima-
 lia, & quae nocere consueverant, & quam debueras, dili-
 gentiam non adhibuisti. Diversum statuitur in eo, qui
 aut damnum non contingeret, nihil omisit.

Injuria inferuntur in verbis, literis: & poena est arbitraria. h. d.

Inferuntur e autem injuria tribus modis: Re, Verbis,
 & Literis. Re, ut cum manus inferuntur. Verbis, ut cum
 conviciam dicitur. Literis, ut cum in alterius vituperatio-
 nem carmen, aut famosus libellus conscribitur: quibus
 omnibus casibus pro qualitatibus admissi & atrocitate,
 prudens iudex poenas irrogabit.

Conficiens famosum libellum, & manifestans, pari poena puniuntur. h. d.

Eo amplius si quis famosum libellum inveniit, & non
 statim corruerit, vel combusserit, sed ejus tenorem
 dolose manifestaverit, quasi author, plectendus erit.

DE ECCLESIASTICIS CENSURIS.
 TITVLVS XII.

Posit continuationem precedentium & sequentium. h. d.

Postquam tam primo lib. personarum, quam secun-
 do rerum Ecclesiasticarum tractatum cum his, quae
 annexa sunt, summatim complexi fuimus, subinde
 ad reliquos venientes, iudiciorum tam Civilium, quam
 Criminalium materiam & seriem explanavimus, deli-
 ctorum & naturam & poenas breviter perstringentes:
 cum tam ratione continentiae, quam etiam aliorum ex-
 cessuum Ecclesiasticis censuris interdum aliquos inno-
 dari variis locis admonuerimus, superest nunc ut operifi-
 cem imponentes, de ipsis censuris suis & distinctius dif-
 feramus.

*Quid veniat appellatione censura Ecclesiastica, quid sit excom-
 munitio, quid interdictum, quid suspensio. h. d.*

Ecclésiastica censura nuncupatio tria regulariter com-
 plectitur: scilicet, Excommunicationis, Interdicti,

a C. ex. cod. ti. b In modico, melius. c C. si. ext. cod. ti. d C. si. quod. ext. eo. ti. e gl. in ver. impura. c. si. ext. eo.

& Suspensionis sententiam. Excommunicatio est a com-
 munionem exclusio. Interdictum Ecclesiasticum, est a cer-
 tis sacramentis, & omnibus divinis officiis & sepultura
 Ecclesiastica facta prohibitio. Suspendio, est inhabilitas
 quadam ordinum, vel officiorum executionem impedi-
 diens. Sed ne de omnibus simul tractantes, legentium
 difficultatem ingeramus, distincte de singulis differamus,
 ac primum de Excommunicatione.

DE SENTENTIA EXCOMMUNICA-
 TIONIS.
 TITVLVS XIII.

*Minor excommunicatio a percipione sacramentorum, Major
 etiam a fidelium communione separata. h. d.*

Excommunicatio quum dux sunt species, minor scilicet,
 & major. Minor est, per quam qui a sacra-
 mentorum participatione conscientia, vel licentia
 arcetur. Major est, per quam quis non solum a sacra-
 mentorum excluditur percipione, verum etiam a com-
 munionem fidelium, quae ab omni actu legitimo legitur,
 ac dividit: & haec alio nomine, a *Anathema* appella-
 tur.

*Excommunicationum alia sunt lata sententia, alia ferenda. Lata
 sententia est, cum quis sine facto iudicis a jure excommuni-
 catur. h. d.*

Rursus excommunicationum alia Canonis, alia
 Canonis est, quae quis ab ipso solum Canonis
 absque iudicis ministerio innodatur, quae etiam sine
 capitulo lata sententia excommunicatio nuncupatur. Scien-
 dum est enim complures esse casus, in quibus adeo quis
 delinquere existimatur, ut nulla expectata iudicis pro-
 nuntiatione ipso jure excommunicationis vinculo inno-
 detur: quod quidem, quanquam innumeralibus prope
 exemplis declarari possit, unius tamen caulis pro-
 tutione contenti erimus.

*Qui Deo dicatos homines corporaliter offendunt, vinculo ex-
 communicationem lata sententia, a qua non possunt absolvi, nisi per
 Papam. h. d.*

Si quis igitur b in clericis, regulares, monachos, pro-
 fessos, vel novitios, vel conversos, violentus & impu-
 manus injecerit, ipso jure Canonis incurrit excommunicationem,
 qua praeter quam a Romano Pontifice, vel ejus de latere
 legato c, a quoquam absolvi non poterit.

*Complices inferentium manus violentas clericis, pari poena cum
 inferentibus puniuntur. h. d.*

Sed & si manus quis violentas non inveniit, inferenti
 tamen vel author, vel fautor, vel adjuvator fuerit, aut fa-
 ctum ratum habuerit, pari poena illum plectendum. Ca-
 tholica sanxit auctoritas, eos etiam delinquentibus favore
 interpretata, qui cum possunt, manibus Sacerdotum delincenti
 obviare.

*Detinens, vel ducens clericum in vincula, incurrit excommuni-
 cationem lata sententia, nisi faciat de voluntate ipsius prae-
 latorum. h. d.*

Interdum etiam nullam corporis actionem clericis
 quis intulerit, excommunicationis tamen poenam non
 evadet: ut puta d, si laicus in publica, vel privata ecclesia
 illos detinuerit, vel in vincula coniecerit, nisi prae-
 id de mandato faciat praetorum, quorum illi sunt iudi-
 cationi subiecti: tunc enim citra excommunicationis
 metum, & capere clericos, & ad iudicium violenter du-
 cere laici poterunt: cum hoc non ipsi, sed illi quorum
 auctoritate hoc faciunt, agere videantur, cum tamen
 non amplius eorum se extendat violentiam, quam delictum
 clericorum exigit.

a Can. si. q. 6. b Canon dicitur. ext. cod. c Ca. ad. res. neutram. ext. cod. d Ca. nuper a nobis. ext. cod. ti.

